

Divisió

Llegeixo en algun rotatiu que la victòria a Turquia, a primers de novembre, del partit governamental d'arrels islamistes AKP, del president Recep T. Erdogan, ha tornat a «dividir» el país. Amb el 49% dels vots i més de la meitat dels escons (317 de 550), té per davant una legislatura en què podrà governar amb comoditat. I aquesta comoditat fa por. Una cosa, però, és que facin por les polítiques involucionistes d'Erdogan, que ha mostrat, sempre que ha pogut, tics autoritaris i dubtosament democràtics; i una altra cosa diferent és afirmar que per culpa seva el país està dividit. Si de cas, ja estava dividit abans i els resultats electorals ho corroboren. No sóc pas simpatitzant, ni de bon tros, de les idees ni de la manera de fer política del president turc, però atribuir-li la divisió del país em sembla injust.

Ben mirat, la majoria de societats democràtiques -si més no, a Europa— estan dividides. En coneixeu alguna on no hi hagi una lluita constant i més o menys equilibrada entre, com a mínim, dues forces que defensen idees força allunyades, per no dir contraposades? De fet, quan la balança es decanta per una de les dues forces de manera aclaparadora; quan, per exemple, hi ha un partit que arrossega més d'un 60% dels electors, tendim a escandalitzar-nos i parlem de populisme i de pensament únic.

És curiós, però, que es parli de divisió només en alguns casos. Quan governen els partits que defensen idees moderades, encara que sigui per un marge estret, ningú no parla de divisió. En canvi, quan es gira la truita, els qui estaven acostumats a considerar-se integrants del pensament majoritari branden la bandera de la por i asseguruen que els rivals (que ara ronden la majoria) divideixen la societat. Des de fa uns anys, l'espanyolisme s'ha aferrat a aquesta idea i aquests dies de campanya electoral ho sentirem diversos cops. Han comprat la idea que l'independentisme divideix els catalans, que està provocant una fractura social de conseqüències apocalíptiques. Els dinars familiars, diuen, s'han convertit en un infern, i els veïns han deixat de saludar-se. I tot plegat per culpa d'aquesta dèria que tenim alguns de nedar contracorrent, d'obsessionar-nos per defensar uns principis que fins fa poc se suposava que eren molt minoritaris. Tan bé que s'hi estava, a Catalunya, quan no s'hi posava en dubte la unitat d'Espanya. Això vol dir que hi havia uniformitat ideològica? Ni de bon tros. El que passa és que l'independentisme acceptava la seva condició minoritària (fins i tot quan ja no ho era tant) sense posar en dubte les virtuts de la cohesió social. Ara, en canvi, quan l'opció separatista sembla que podria ser majoritària, asseguruen que els independentistes, a banda de trencar el país, també volem dividir la societat.